

Izgubljeni i nađeni u prijevodu (1. dio)

25/05/2021 — Ilko Čulić

Kamen temeljac suvremene domaće rock glazbe postavljen je u travnju 1972. na prvom Boom festivalu u Ljubljani.

Like 48 Share 48

0
Shares

BOOM 74 – NASLOVNICA ALBUMA S TREĆEG BOOM FESTIVALA

Iz ranijih godina sačuvane su uspomene na stotine električarskih sastava koji su s malo znanja i puno entuzijazma

1968. osvanuo epohalni album **Grupe 220** „Naši dani“, zapamćen kao prvi dugosvirajući autorski projekt ovdašnjih rokera.

Međutim, nekim starijim i ozbiljnijim akterima pop scene sve je to još uvijek izgledalo i zvučalo kao prolazna mladalačka ludorija, pa je bilo neophodno učiniti nešto što će ih potpuno razuvjeriti. Dok je televizijski auditorij egzaltirano pratio crno-bijeli prijenos Jugovizije '72 iz sarajevske Skenderije, gdje je Tereza Kesovija izvadila vizu za Pjesmu Eurovizije u Edinburghu, **Vladimir Mihaljek – Miha**, mladi i spretni menadžer tek osnovane zagrebačke prog rock grupe **Time**, naveliko je planirao festival kakav dotad nije viđen u ovim krajevima.

Grupa 220 - Osmijeh

Miha je za **Boom '72** u Hali Tivoli pažljivo probrao bendove i kantautore koji će pjevati isključivo na domaćim jezicima, s jasnom namjerom da dvodnevni festivalski program očisti od tada popularnih anglo reproduktivaca. Možda je samo tražio način da početni zalet njegovih pulena Tajmovaca ne ostane u sjeni atraktivnijeg gažerskog repertoara, ali nakon neočekivano velikog odjeka duplog festivalskog albuma „Pop Festival Ljubljana 72 – Boom“, koji je momentalno osvojio publiku i kritiku, Mihaljekov taktički potez odredio je dugoročnu strategiju ovdašnje rock diskografije.

KLIK TEMA BROJ 1 - ZDENKA KOVAČIČEK I ...

Svima je pokazao da autentična domaća poetika ima daleko veći tržišni potencijal od nevještih prepjeva i cover verzija izvedenih na lošem engleskom. Jugorokerske tiraže narasle su zapanjujućom brzinom, od početnih 500 komada nastupnog albuma grupe Time preko srebrne **YU Grupe** do zlatnih i platinastih ploča Bijelog dugmeta unutar jedne petoljetke. U međuvremenu je **Buldožer** na pločama „Pljuni istini u oči“ i „Zabranjeno plakatirati“ pojasnio kako se kroz rock pjesmu mogu plasirati i ozbiljne i provokativne teme, što je bila savršena priprema domaćeg terena za protagoniste punka i novog vala.

Život, To Je Feferon

Prije njihovog dolaska popularni rokeri iz 1970-ih, poneseni ovacijama sve brojnije publike, znali su maštati o velikim svjetskim pozornicama, ali nikako ih nisu mogli dohvatiti. YU Grupa je jedanput zasvirala u prestižnom londonskom klubu Marquee, **Parni valjak** imao je kratku talijansku epizodu pod imenom Steam Roller, **Atomsko sklonište** je nešto kasnije odsanjalo svoj američki san kao Atomic Shelter na pločama „Space Generation“ i „This Spaceship“, a navodno je u nekoj ladici izdavačke kuće PGP RTB ostao napola zgotovljen

Zlatko & DAH ~ Šošana

Iz te generacije starih rokera upečatljiviji rezultat vani nego doma postigao je jedino beogradski gitaristički heroj **Zlatko Manojlović**, lider prog rock sastava **Dah** koji je 1974. za Jugoton snimio prvu ploču „Veliki cirkus“. Odmah je skužio da se neće probiti pokraj zahuktalog Bijelog dugmeta, pa je s najbližim suradnicima otišao u Bruxeless. Pojačao je ekipu dvojicom belgijskih muzičara, promijenio ime benda u Land i snimio album „Cool Breeze“ za luksemburški Jupiter Records. Pošto je uletio u špicu europskog prog rocka za bilo kakav uspjeh morao je ponuditi nešto posebno. Odabrao je „Šošanu“, provjereni jugoslavenski hit Olivera Katarine u kojem je bio obrađen popularni hebrejski napjev „Erev Shel Shoshanin“. U prepjevu prepjeva Zlatko je nabacio nekoliko ljubavnih fraza na engleskom, pojačao ritam sekciju i potegnuo tajno oružje – „balkansku gitaru“ koju je nekoliko godina ranije patentirala YU Grupa.

Zlatko Manojlovic i Dah - Sosana - (Audio 19...

Nizozemskoj, a najdulje se vrtio na marokanskom radiju. U Jugoslaviji je dočekan kao ultimativni hit, pa je grupa Dah nakon povratka sa zapadnoeuropske ekscurzije snimila „Šošanu“ i na srpskom. No, Zlatko je ipak bio daleko bolji gitarist nego tekstopisac, a snimka napravljena u Beogradu zvučala je šuplje u usporedbi s onom koju je donio iz Bruxelessa. Premda se Dah / Land zadržao u kategoriji one-hit-wondera na njegovom se primjeru jednostavno moglo dokazati kako pjevanje na engleskom ima pokriće samo ako se dođe do ugovora s renomiranim inozemnim izdavačem. Značajnija postignuća na toj strani zabilježena su tek u drugoj polovici 1980-ih, kad je Laibach potpisao za Mute Records, a Borghesia za Play It Again Sam.

Nastavlja se...

Saznajte više: [Kako je o Boom festivalu pisao Dražen Vrdoljak](#)

Drugi dio feljtona: [Izgubljeni i nađeni u prijevodu \(2. dio\) – pjevati na materinjem ili engleskom jeziku](#)